

CONQUESTIO HEINRICI IV. IMPERATORIS
AD HEINRICUM FILIUM.

- Proli dilectae summo pater exul in orbe
Querere^a virtutem, quae dat quesita salutem.
Cum naturale constet natos adamare
Patres, et cum sis mihi filius unicus heres,
5 Miror non^b modicum, quis te mihi fecit iniquum.
In me naturae queris contrarius esse.
Exul agor patria, tu delectaris in illa.
O mitem natum! quis te fecit sceleratum?
Ei mihi! quis patrem contempnere suasit inermem?
10 O res, res mira! vere, vere reprobanda!
Queso, quis audivit haec, vel quis talia vidit,
Gaudeat ut^c natus, pater exul et exagitatus?
Inspice scripturas, res gestas atque futuras:
Numquam reperies, quin peste patris fletat heres.
15 Sed tu tristaris de prosperitate parentis.
Quis dedit exemplum, cum non sit in orbe repertum
Haec huic simile? Quidnam^d, quod credis habere
Esse diu rector tu tanti criminis auctor?
Unde scelus tantum? Puto de pietate parentum.
20 Quae tibi natura? Nec mater erat tibi dura,
Nec sevus^e genitor, Deus est mihi testis et auctor —
Nescio de matre —, numquam carui^f pietate.
Quid tibi peccavi, nisi quod te totus amavi
Et patrio more ditavi regis honore?
25 Nunc tua prosperitas diras infert mihi poenas.
O superi! mitis quae talia premia patris!
O fili, fili, mihi quam dulcissime fili!
Si tibi sunt animus, probitas, reverentia, virtus,

a) Quere c.; corr. Watt. b) in c.; corr. Watt.; Gundlach p. 46. immodicum legens
contra prosodiam peccavit. c) nunc c.; corr. Watt. d) quod numquam cr. habere
c.; nescio an legere possis: simile quod? Numquid credis habere; habenae legen-
dum esse coniecit etiam W. de Giesebrecht. e) servus c.; corr. Watt. f) cavi de
c.; cf. v. 74; caruit coniecit Gies.

- Quid sit Aquisgrani^a factum, poteris memorari^b,
 30 Quo te^c, nobilium, servorum tumque^d clientum
 Spernens^e consilia, mihi qui dixere futura,
 Constitui regem, propriam tradens tibi sedem¹;
 Quo mihi iurasti, quod post male, credo, negasti,
 Te sine me regnum me vivo non habiturum².
 35 Nunc ubi iura, fides, nati pietas? ubi leges?
 Vis^f me deceptum, quia donavi tibi regnum,
 Censes pellendum, quia commisi^g tibi regnum,
 Exerces odia pro fascibus^h atque corona.
 Ut quid persequeris me? quae merces pietatis?
 40 Quis probet haec acta, mihi cum reddis male facta?
 Spes mala, spes dura, si cum patribus peritura
 Est exaltatis horum conamine natis.
 Absit, ut haec facias! Tibi sum pater; accipe causas,
 Neu des exemplum tibi subiectis abolendum,
 45 Et dicat quivis: 'Haec exemplaria regis'.
 Prostrati, flentis potius miserere parentis.
 Famae parce tui, si non vis parcere patri.
 Aspice, quod nostrum vexat discordia regnum.
 Propter nos orta, propter nos desinat ira.
 50 Nec mirum, plebes si discordant, ubi reges.
 Pensa, quod caeli dant signum raro sereni
 Imbribus effusis, turbati nubibus atris³.
 Aspice, quod signa portendunt sidera mira:
 Quaedam fulgescunt nimium⁴; quaedam tenebrescunt⁵
 55 Insolite, sed non sine causa nec ratione:
 Dum nova spectantur, maioraⁱ damna^k parantur.
 Ecce procul dubio, quae splendet ab ethere summo,
 Mutandos reges designat rara cometes⁶.

a) Aquisgranis c.; corr. Watt. b) memorare c. c) tibi c.; corr. Watt. d) conieci; tibi c.; sive proposuit Watt. e) Spernen c.; corr. Watt. f) conieci; Is c.; His proposuit Watt. g) commisit c.; corr. Watt. h) fascia c.; corr. Watt. i) nescio num auctor contra prosodiam peccaverit, an maiorum legendum sit. k) correxit Gies.; dona c.

1) Quod a. 1099, Ian. 6. factum est. 2) Cf. quae Henricus IV. ad Philippum regem Franciae scripsit, Jaffé, *Bibl. V*, p. 242, SS. VI, p. 370: ut in primis contra fidem et sacramentum, quod ut miles domino iuraverat, regnum meum invaderet. 3) Cf. *supra* p. XIII, n. 4. 4) Cf. *Ekkeh. a.* 1105, SS. VI, p. 230: Pridie ante vigiliam nativitatis Christi visus est ab occidente tantus inter sidera ignis flammare, ut solis iubar crederetur; *Sigeb. a.* 1106, SS. VI, p. 369: 4. Non. Februarii stella per diem visa est in caelo. 5) Cf. *Chron. regia Colon. ed. Waitz* p. 44: Luna obscurata est per aliquot horas noctis 15. Kal. Aug. 6) *De cometa, qui a. 1106, mense Februario apparuit, vide Sigeb. SS. VI, p. 369; Ekkeh., ib. p. 234 sq.; Ann. S. Mariae Ultraiect., SS. XV, p. 1302; Chron. reg. Colon. p. 43; Ann. Egmond., SS. XVI, p. 448; Ann. Rosenv., ib. p. 103; 'Süchs. Weltchronik' c. 207, D. Chron. II, p. 186.*

- Ergo cave, nostri ne sit mutatio regni.
 60 Omnia turbantur, per secula cuncta parantur
 Vis, dolus et scelera, nunc sunt incendia, furta;
 Pro virtute pia succedunt quaeque pericla,
 Pro iusto bellum, pro religione duellum.
 Unde [coorta^a mala] quae sunt, tenus hac quasi clausa
 65 Stabant, et merito nudantur tempore nostro.
 Scisma fit ecclesiae; mundus dissentit ubique,
 Clerus de plebe, vulgus de nobilitate.
 Omne pium ius negligitur, lex vilis habetur.
 Iura sacerdotum plebs exigit inscia legum,
 70 Baptizat vulgus, sacratur chrismate nullus.
 Lex pia deletur penitus^b
 Possem multa queri, si velles [tu^c] misereri.
 Non teneo lacrimas, dum computo res miserandas.
 Ista movent et te, nisi si careas pietate.
 75 Quis neget haec flere? Miserere, precor, miserere!
 Iam nihil offertur, nec missa Deo celebratur.
 Mistica nemo colit, nemo legit aut canit; et quid,
 Obsecro, mirandum, cum virtus deficiat, cum
 Desit apostolicus legali^d,
 80 Ex cuius meritis vigeant^e pax et status orbis.
 Sic inter mites spargit discordia lites,
 Cum per rectores pereunt virtutis honores.
 Sed puto, sic faris: 'Venit hoc ex crimine patris'.
 Sum carnalis ego — vivit sine crimine nemo —
 85 Et me peccasse fateor, sed queso, quid ad te?
 Non reprehendus nec eram tibi corripiendus,
 Qui, nisi Factorem, statui mihi quemque minorem
 Nomine, non merito. Quodsi vis pellere regno
 Me peccatorem, spernens pietatis amorem,
 90 Obsecro te per eum qui sceptrum regit superiorum,
 Da saltem minimam respondendi mihi causam.
 Forsan ut expurgatus¹ — adest tibi turba senatus —
 Restituar regno, tibi, nate, satis faciendo.
 Quodsi privari me regno proposuisti,
 95 Expulsum misere sine veri conditione,

a) uncis inclusis lacunam codicis explere conatus sum. b) lacuna in c.; Gundlach p. 46, n. 2. male supplevit: ius dilaceratur. c) deest c.; supplevit Watt. d) lacuna in c.; potes supplere iure creatus; nimis inepte, sensum et versum laedens, supplevit Gundlach p. 46, n. 1: principi regni. e) iugera c.; corr. Watt.

1) Cf. *epist. Heinrichi imp. ad Philippum regem l. l.*: ut locus et tempus mihi daretur, ubi in praesentia omnium principum, unde innocens essem, ex iudicio omnium me expurgarem; *epist. Heinrichi ad principes, W. de Giesebrecht, 'D. KZ.' III, Docum. 16^b.*

- Nec vincit pietas nec legis cura nec aetas,
 Et tunc consilio, si vis, fungare paterno:
 Suevulus^a et Saxo procul absistant tibi! Saxo
 Perfida gens vere; per eos multi periere
 100 Fraude doli. Pater ipse poli parcat tibi soli,
 Ne raptum per eos, per eos [te^b] surripiat mors.
 Hinc ortor, fili, si queris dignus haberi,
 Sicut serpentes istorum prospice fraudes.
 Queso, quis inlesus discessit ab his nisi lesus^c?
 105 Omni momento tales vitare memento
 Et patrios hostes fuge, nate, tuos velud hostes.
 Provideat Dominus, si quis fuerit tibi natus,
 Ut tu me, ne te simili dampnet ratione.
 Proh dolor! infelix ego quondam maximus orbis
 110 Rex et cesar eram¹, magnalia iura regebam,
 Nunc^d miser et pauper, non est mihi^e vilior alter.
 Ei mihi! quid faciam? quo me vertam? cui credam?
 Cui fuero carus, natus mihi cum sit amarus?
 Sum velud orbatu, quamquam vivat mihi natus.
 115 Vellem posse mori, sic sic parcendo labori.
 Nate, precor, nate frustra mihi sepe vocate,
 Spernendo patrem cur contempnis pietatem?
 Immo Creatorem timeas, qui cum patre matrem
 Iussit honorari pre cunctis et venerari².
 120 Vilibus ex rebus nunc exemplum capiamus:
 Inspice naturas pecorum ratione carentum,
 Quae sese natis iungunt et amantur ab illis;
 Quanto magis tu me, cum fungaris ratione,
 Qui generavi te, nutriti^f religiose.

Exod. 20,12.

a) hic et sequens versus et v. 111. 112. 141. 142. immutati ex codice Stabulensi, nunc
 Musei Britannici nr. 16606 (cf. 'N. Archiv' IV, p. 356), saec. XII, f. 112'. editi sunt
 a Martene et Durand, Collectio I, col. 609, inde repetiti MG. SS. VI, p. 369, n. 92:

Versus Heinrici imperatoris ad filium suum.

Sum quoniam pauper, non est me vilior alter.
 Heu mihi! quid faciam? quo me vertam? cui credam?
 Suevulus et Saxo concedunt nunc tibi falso,
 Perfida gens vere, per quam multi periere.
 Quodsi depellor, et tu pelleris, et error
 Peior erit primo. Mi fili, dulce caveto!

b) deest c.; supplevit Watt. c) corruptum videtur; sevus? d) cf. versus n. a
 allatos. e) me proposuit Watt., et ita versus n. a citatus; sed cf. v. 87. f) te
 add. c.; primam syllabam vocis religiose poeta procul dubio longam usurpavit, ut iam
 antiqui poetae metro coacti.

1) Poeta novisse videtur epitaphium Lotharii imperatoris, cuius initium
 f. 102. eiusdem codicis, qui hoc carmen continet, exstat:

Caesar tantus eras quantus et orbis.

2) Cf. Vita Heinrici c. 11: Cur ergo magis audis eos qui tibi suggerunt:
 'Persequere patrem tuum' quam verbum ipsius Dei: 'Honora patrem
 tuum'?

- 125 Nunc demum vere scio somnia pondus habere,
Somnia nam vidi quondam, presagia veri:
Lecto prostratus, somni dulcedine captus,
Lassatus nimium, vidi succrescere quercum
Ex proprio latere, qua non est maior in orbe.
- 130 Primum vilis erat minimumque^a vigoris habebat,
Post tempus modicum mire succrevit in altum
Et peperit flores, de me capiendo vigores,
Ramos extendit, nec iam velut ante pependit,
Dans umbram late volucres pecudes [trahit^b] ad se.
- 135 Sic crevit viresque mihi virtutis ademit¹.
Vix capud erexi, sed tollere membra nequivi.
Tunc excitus ego, pervolvens^c somnia crebro,
Pro nihilo tenui, qui somnia vana putavi.
Sed nunc postremo mihi vera patent, heu sero!
- 140 Quid facias, queso, videas; vere tibi dico:
Nunc^d ego si pellar, et tu pelleris, et error
Peior erit primo. Fili dilecte, caveto!
- Matth. 27,*
64.

a) nimium c.; Watt. proposuit: minus atque. b) deest c.; supplevit Watt. c) volvens c.; volvens et Watt. d) hunc et sequentem versum vide p. 27, n. a.

1) *Chron. regia Colon. et Ann. Hildesh. (ex Ann. Paterbrunn.) a. 1106. et 'Sächs. Weltchr.' c. 205, l. l. p. 186. referunt imperatorem Leodii moratum somnio vidisse arborem magnam corruentem, quae unam arborum oppressit et terrae secum prostravit.*

1875

REPORT OF THE

COMMISSIONERS

OF THE LAND OFFICE

1875

ALTA HEMINGWAY

ALTA HEMINGWAY

ALTA HEMINGWAY

ALTA HEMINGWAY

ALTA

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 8

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	3/Color	Black
Light Blue	Light Cyan	Light Green	Light Yellow	Light Red	Light Magenta	White	Light Grey	Light Black
Dark Blue	Dark Cyan	Dark Green	Dark Yellow	Dark Red	Dark Magenta	White	Dark Grey	Dark Black